Lietas arhīva Nr. K73-0068-19/39
ECLI:LV:ZRT:2019:0531.11310018309.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2019.gada 31.maijā

Zemgales rajona tiesa,
tiesnese Zeltīte Kusiņa,
piedaloties prokurorei Ļubovai Kovaļai
un aizstāvei Ivetai Marķitānei,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. B/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēta Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam)*.

Aprakstošā daļa

Tiesa konstatēja, ka /pers. B/ sniedza apzināti nepatiesas ziņas kredīta saņemšanai, radot būtisku kaitējumu.

2006.gada 9.oktobrī /pers. B/, vēloties saņemt papildu kredītu 2000 LVL jeb 2845,74 EUR apmērā, AS „Norvik Banka" (pēc nosaukuma maiņas – AS "PNB Banka") norēķinu grupā Mednieku ielā 21/23, Ogrē, aizpildīja papildnolīgumu Nr.1 pie līguma Nr.VK05091914 par *Viva* norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu. Kā apliecinājumu savai maksātspējai /pers. B/, apzinoties, ka viņas patiesie ienākumi SIA "GENRI&BEN" laika posmā no 2006.gada janvāra līdz jūnijam bija 100 LVL jeb 142,29 EUR mēnesī, bet laika posmā no 2006.gada jūlija līdz oktobrim – 200 LVL jeb 284,57 EUR mēnesī pirms nodokļu nomaksas, iesniedza AS „Norvik Banka" nepatiesas ziņas saturošo SIA „GENRI&BEN" 2006.gada 9.oktobra izziņu Nr.1-10/10/06, kurā norādīts, ka viņas mēneša alga pēc nodokļu nomaksas ir 670 LVL jeb 953,32 EUR.

Izvērtējot /pers. B/ sniegtās ziņas, kas liecināja par viņas kā aizdevuma ņēmēja maksātspēju, AS „Norvik Banka" 2006.gada 11.oktobrī izsniedza /pers. B/ kredītu 2000 LVL jeb 2845,74 EUR apmērā.

2007.gada 18.maijā /pers. B/, vēloties saņemt papildu kredītu 3000 LVL jeb 4268,62 EUR apmērā, ieradās AS „Norvik Banka" norēķinu grupā Mednieku ielā 21/23, Ogrē, kur, apzinoties, ka viņas patiesie ienākumi SIA „GENRI&BEN" laika posmā no 2006.gada novembra līdz 2007.gada aprīlim bija 200 LVL jeb 284,57 EUR mēnesī pirms nodokļu nomaksas, aizpildīja veidlapu „Pieteikums patēriņa kredīta saņemšanai", kurā norādīja nepatiesas ziņas, ka viņas alga SIA „GENRI&BEN" pēc nodokļu nomaksas ir 670 LVL jeb 953,32 EUR. Kā ap liecinājumu savai maksātspējai /pers. B/ iesniedza AS „Norvik Banka" nepatiesas ziņas saturošo SIA „GENRI&BEN" 2007.gada 17.maija izziņu Nr.1-17/05/07, kurā norādīts, ka viņas vidējā mēneša alga pēc nodokļu nomaksas pēdējo sešu mēnešu laikā ir 670 LVL jeb 953,32 EUR.

Izvērtējot /pers. B/ sniegtās ziņas, kas liecināja par viņas kā aizdevuma ņēmēja maksātspēju, 2007.gada 18.maijā AS „Norvik Banka" ar /pers. B/ noslēdza patēriņa kredīta līgumu Nr.PTK-007254 un izsniedza viņai 3000 LVL jeb 4268,62 EUR kredītu.

/pers. B/, pārtraucot pēc 2008.gada 11.marta veikt kredīta maksājumus, nodarīja zaudējumu AS „Norvik Banka" 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR apmērā, tas ir, saskaņā ar līgumu Nr.VK05091914 neatmaksātās pamatparāda summas 2000 LVL jeb 2845,74 EUR apmērā un saskaņā ar līgumu Nr.PTK-007254 neatmaksātās pamatparāda summas 2843,06 LVL jeb 4045,31 EUR apmērā.

Tādējādi /pers. B/, kredīta saņemšanai iesniedzot viltotas, nepatiesu ziņu saturošas izziņas un nepatiesu ziņu saturošus kredīta pieteikumus, apzināti sniedza nepatiesas ziņas kredīta saņemšanai, pārkāpjot Kredītiestāžu likuma 73.pantā noteikto klienta pienākumu, pieprasot kredītu vai stājoties citās līgumattiecībās ar kredītiestādi, pēc kredītiestādes pieprasījuma sniegt tai pilnu un patiesu informāciju par savu finanšu stāvokli, kā rezultātā nodarīja būtisku kaitējumu, kas izpaužas ievērojama mantiskā zaudējuma nodarīšanā AS „Norvik Banka" 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR apmērā un valsts interešu apdraudējumā nodokļu iekasēšanas joma?, valstij nesaņemot plānotos nodokļu maksājumus 1317,23 EUR apmērā, kas tai pienāktos no AS „Norvik Banka" ka? nodokļa maksātāja atbilstoši likuma „Par uzņēmuma ienākuma nodokli" 2. un 3.panta pirmajā daļā noteiktajam (19.12.2006. likuma redakcijā) uzņēmumu ienākuma nodokļa veidā no ienākuma avota – izsniegta? kredīta atmaksas saņemtajiem procentu maksājumiem un zaudētās pamatsummas.

Ar tādām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam)*.

Motīvu daļa

[1] Šādā apjomā un redakcijā iztiesāšanā apsūdzību grozīja prokurore saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 462.panta otro daļu, nemainot juridisko kvalifikāciju.

[2] Krimināllieta /pers. B/ apsūdzībā iztiesāta apsūdzētās prombūtnē *(in absentia)* saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmās daļas 2.punktu, jo noskaidrots, ka apsūdzētā pastāvīgi dzīvo Lielbritānijā un viņas ierašanos tiesā nav iespējams nodrošināt, ņemot vērā, ka apsūdzētā ignorē tiesas nosūtītās pavēstes par ierašanos uz tiesas sēdēm (2.sējuma 78., 128.-133., 138.-143.lapa).

Pirmstiesas procesā /pers. B/ norādītā un deklarētā dzīves vieta Latvijā bija /adrese/.

Ar Ogres rajona tiesas 2013.gada 31.oktobra lēmumu /pers. B/ tika piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums – un izsludināta viņas meklēšana, apturot kriminālprocesu.

Kopš izsludināšanas meklēšanā ir noskaidrota apsūdzētās /pers. B/ atrašanās vieta (2.sējuma 6., 14., 20., 23.-24.lapa), Latvijā viņa neatrodas, nav aizturēta, nav izdarījusi jaunus noziedzīgus nodarījumus vai administratīvus pārkāpumus. Kopš 2016.gada 28.septembra /pers. B/ deklarējusi dzīvesvietu

Lielbritānijā, */adrese/*. Dzīvesvietas deklarācijā Latvijā anulēta 2014.gada 24.aprīlī.

Ar Ogres rajona tiesas 2016.gada 27.decembra lēmumu atjaunota iztiesāšana krimināllietā.

Ievērojot minēto, tiesa konstatēja Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmās daļas 2.punktā paredzēto pamatu krimināllietas iztiesāšanai apsūdzētās /pers. B/ prombūtnē *(in absentia)*.

[3] Valsts apsūdzības uzturētāja pamatoja /pers. B/ izvirzīto apsūdzību par Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 31.03.2013.)* paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu kā pierādītu ar cietušās AS "PNB Banka" pārstāvja /pers. H/, liecinieku /pers. I/ un /pers. J/ liecībām un rakstveida pierādījumiem: ar AS "PNB Banka" 2019.gada 17.aprīļa kompensācijas pieteikumu un AS "Norvik Banka" 2015.gada 30.novembra informāciju, ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) 2009.gada 25.marta informāciju par /pers. B/ ienākumiem, ar izrakstu no /pers. B/ konta Nr./konta numurs/, ar līgumu Nr.VK05091914, ar pieteikumu VIVA norēķinu kartes saņemšanai ar pielikumiem, ar papildnolīgumu Nr.1 pie līguma Nr.VK05091914, ar SIA "GENRI&BEN" 2006.gada 9.oktobra izziņu Nr.1-10/10/06, ar SIA "GENRI&BEN" 2009.gada 23.februāra izziņu Nr.20/30-839, ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) izziņās sniegtajām ziņām, AS "Norvik Banka" iesniegumos sniegtajām ziņām.

[4] Cietušās AS "PNB Banka" (līdz nosaukuma maiņai – AS "Norvik Banka"), (turpmāk – Banka) pārstāvis /pers. H/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka 2005.gada 9.septembrī /pers. B/ kļuva par AS "PNB Banka" klienti, noslēdzot ar kredītiestādi līgumu par VIVA kartes izsniegšanu un lietošanu Nr.VK05091914 ar atļauto kartes kredītu 375 lati. Pieteikumā līguma noslēgšanai /pers. B/ norādīja savu darba algu SIA "VILAKSE" 128 LVL apmērā. Par izlietoto aizdevumu pēc minētā līguma /pers. B/ bija jāmaksā 19,36 LVL mēnesī.

Iztiesāšanā /pers. H/ liecināja arī par turpmākajiem iepriekš minētā līguma grozījumiem 2005.gada 11.novembrī un 2006.gada 24.februārī, kas neveido izvirzītās apsūdzības pamatu.

Bankas pārstāvis liecināja, ka 2006.gada 9.oktobrī Ogrē, Mednieku ielā 21/23, /pers. B/ iesniedza kārtējo pieteikumu atļautā kredīta palielināšanai līdz 2000 LVL, pieteikumā norādot savu darba algu SIA "GENRI&BEN" 670 LVL pēc nodokļu nomaksas. Pieteikumam tika pievienota SIA "GENRI&BEN" izziņa, kura apliecināja /pers. B/ pieteikumā sniegto informāciju par viņas darba algu. Tajā pašā dienā ar /pers. B/ tika noslēgts Papildnolīgums par atļautā kredīta palielināšanu līdz 2000 LVL ar ikmēneša maksājumu par izlietoto kredītu 103,24 LVL apmērā. Šīs vienošanās noslēgšanas brīdī parāda atmaksa pēc līguma Nr.VK05091914 netika nokavēta un izlietotā aizdevuma summa bija 1000 LVL.

Savukārt no 2007.gada 25.augusta, kavējot paredzētos kārtējos maksājumus pēc līguma Nr.VK05091914, sāka veidoties klienta parāds. Uz 2007.gada 25.augustu klienta izlietotā aizdevuma summa veidoja 1998,90 LVL.

Cietušās Bankas pārstāvis liecināja, ka 2007.gada 18.maijā /pers. B/ vērsās Bankas norēķinu grupā Ogrē, Mednieku ielā 21/23, ar jaunu pieteikumu aizdevuma saņemšanai, norādot tajā darba algu *netto* 670 LVL apmērā. Kā apliecinājumu pieteikumā sniegtajai informācijai /pers. B/ iesniedza izziņu par darba algu SIA "GENRI&BEN". Pamatojoties uz Bankā iesniegto informāciju par /pers. B/ kredītspēju, ar viņu tika noslēgts patēriņa kredīta līgums Nr.PTK-007254 (turpmāk – Patēriņa kredīts) un piešķirts aizdevums 3000 LVL apmērā. Aizdevuma maksimālā atļautā summa bija atkarīga no klienta paziņotajiem ienākumiem, tostarp uz darba līguma pamata strādājošām personām – no darba algas apmēra.

Ja /pers. B/ paziņotā darba alga pēc nodokļu atskaitījumiem neatbilstu Bankas procedūrās norādītajam apmēram, Patēriņa kredīts 3000 LVL apmērā viņai būtu atteikts. Parakstot darījuma dokumentus, /pers. B/ apliecināja to, ka sniedza kredītiestādei patiesu informāciju.

Neregulārus maksājumus pēc līguma Nr.PTK-007254 /pers. B/ veica līdz 2007.gada novembrim, pēdējo reizi 2007.gada 30.novembrī, bet turpmāk /pers. B/ saistības pēc minētā līguma netika pildītas.

Banka konstatēja, ka starp tās parādniekiem ir vairākas personas, kuras savos pieteikumos aizdevumu piešķiršanai kā savu darba vietu norādīja SIA "GENRI&BEN". Banka vērsās Valsts policijā ar lūgumu pārbaudīt, vai /pers. B/ kreditēšana nebija saistīta ar Krimināllikuma 210.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. 2009.gadā Banka tika informēta par krimināllietas nodošanu tiesai.

Saistībā ar /pers. B/ kreditēšanu pilnā apjomā tika izmantots VIVA kartes atļautais kredīts pēc līguma Nr.VK05091914, kura neatmaksātā pamatsumma ir 2000 LVL, kā arī netika pilnīgi atmaksāts aizdevums pēc līguma Nr.PTK-007254. Neatmaksātā kredīta summa ir 2843,06 LVL.

Tādējādi /pers. B/ kreditēšanas rezultātā Bankai netika atmaksātas aizdevumu pamatsummas 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR apmērā un Banka lūdz šīs summas kompensāciju kriminālprocesā.

Iztiesāšanā /pers. H/ liecināja, ka 2006. un 2007.gadā atbilstoši Bankas iekšējām procedūrām klientam savu ienākumu apliecināšanai bija jāuzrāda darba devēja izsniegta izziņa vai izziņa no VSAA. No klienta saņemto informāciju Bankas drošības dienests pārbaudīja, noskaidrojot klienta norādītā uzņēmuma statusu un darbības radītājus Uzņēmuma reģistrā, kā arī sazinoties ar darba devēju pa klienta pieteikumā norādīto darba devēja tālruņa numuru. Klienta pārbaude aizņēma ne ilgāk par pusstundu. Gadījumā, ja klientam izveidojās parāds, informācija par parādu tika nodota parādu atgūšanas nodaļai, kuras darbinieki īstenoja procedūrās paredzēto pasākumu kopumu, nosūtot klientam atgādinājumus un brīdinājumus, kontaktējoties ar klientu pa tālruni, nepieciešamības gadījumā nododot klienta lietu parādu piedziņas kompānijai.

Pirmo reizi par parādu pēc līguma Nr.PTK-007254 /pers. B/ tika informēta 2007.gada 11.septembrī, bet pirmā atgādinājuma vēstule pēc līguma Nr.VK-05091914 viņai tika nosūtīta 2007.gada 1.oktobrī.

Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas Padomes 2001.gada 21.decembra Aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas normatīvajiem noteikumiem kredītiestāžu aktīviem un ārpusbilances saistībām, kas ir klasificētas zemāk nekā standarta, ir jāveido uzkrājumi pēc šajos noteikumos noteiktas metodikas. Atbilstoši minēto noteikumu 7.1.apakšpunktam uzkrājumi nedrošiem parādiem tiek veidoti no Bankas peļņas, kreditējot bilances pasīva kontu.

Atbilstoši 2015.gada 30.novembrī prokuratūrai adresētajai Bankas informatīvajai vēstulei Nr.16-5/24764 laika periodā no 2007.gada, kad /pers. B/ piešķirtie aizdevumi tika klasificēti kā nedroši, līdz 2013.gadam, kad /pers. B/ piešķirtie aizdevumi tika norakstīti kā neatgūstami, uzkrājumu izveidošanai, ņemot vērā /pers. B/ izsniegto aizdevumu pamatsummu neatdošanu jeb zaudēšanu, no Bankas peļņas tika norakstīti 7047,03 EUR (2.tabula, saskaitot kopsummas divās apakšējās horizontālajās ailēs), bet valstij no šīs summas netika samaksāts uzņēmuma ienākumu nodoklis (turpmāk – UIN) 1057,06 EUR apmērā (6.tabula, saskaitot kopsummas divās apakšējās horizontālajās ailēs).

Savukārt no /pers. B/ Bankai veiktajiem maksājumiem valstij tika samaksāts UIN 47,49 EUR apmērā (5.tabula, kopsumma horizontālajā ailē "Samaksātas valsts nodokļa summas").

Bankas pārstāvis liecināja, ka 6.tabulā ir aprēķināta plānoto, bet valstij nenomaksāto nodokļu summa 1317,23 EUR. Minētās tabulas 5., 6.rindā nesaņemtie plānotie nodokļi no peļņas un pēdējās divās rindās valsts nesaņemtie nodokļi, ņemot vērā Bankas pienākumu veidot uzkrājumu neatgūtās pamatsummas dēļ pēc abiem līgumiem. 6.tabulā ir norādīts arī 2013.gads, jo tad neatgūtie aizdevumi tika norakstīti Bankas zaudējumos.

Bankas pārstāvis liecināja, ka minētais dod pamatu apgalvot, ka valstij papildus tiktu samaksāts UIN, ja /pers. B/ nemaldinātu Banku par savu kredītspēju un viņas pieprasītie aizdevumi tiktu viņai atteikti. Banka uzskata, ka starp /pers. B/ darbībām, maldinot Banku par viņas kredītspēju, un nodokļu atskaitījumu apmēra samazināšanu norādītajā apmērā pastāv tieša cēloņsakarība.

Ievērojot minēto, Banka uzskata, ka ar /pers. B/ darbībām, sniedzot apzināti nepatiesas ziņas aizdevumu saņemšanai, tika apdraudētas ne vien kredītiestādes privātās mantiskās intereses, nodarot tai ievērojamu mantisko zaudējumu, bet arī valsts intereses nodokļu iekasēšanas sfērā.

Atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta aktuālajai redakcijai 2007.gadā šādas kaitīgas sekas vērtējamas kā būtisks kaitējums, tādējādi Bankas pārstāvis /pers. H/ uzskata, ka /pers. B/ savās darbībās bija realizējusi Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 31.03.2013.).*

[5] Lieciniece/pers. I/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka /pers. B/ pazīst apmēram 20 gadus, jo skolā ir mācījusi vienu no viņas bērniem un draudzējās ar /pers. B/ māsu. Lieciniecei ir zināms, ka /pers. B/ uzturas Anglijā. Attiecības ar /pers. B/ bijušas labas, bet šobrīd ar apsūdzēto un viņas māsu vairs kontakta nav.

/pers. I/ liecināja, ka SIA "GENRI&BEN" strādājusi laikā no 2007.gada februāra līdz 2007.gada 17. vai 18.martam. No darba uzņēmumā aizgājusi, jo sapratusi, ka uzņēmums tuvojas bankrotam. Uzņēmuma komercdarbības veids bijis saistīts ar nekustamo īpašumu pirkšanu un pārdošanu. /pers. I/ strādājusi par sekretāri lietvedi, t.i., atbildējusi uz zvaniem, runājusi ar apmeklētājiem, vadījusi informāciju par nekustamajiem īpašumiem uzņēmuma mājaslapā un izsniegusi darbiniekiem izziņas par izpeļņu.

Izziņas par izpeļņu paraugs jau bijis darba datorā. Izziņai bijusi speciāla veidlapa. Izziņas par izpeļņu uzņēmuma darbinieki saņēmuši pie /pers. I/. Uzņēmuma direktors to atbalstījis. Izziņas izsniegtas tiem, kuri tās prasījuši. Skaitļus, ko rakstīt izziņā, pateicis priekšnieks vai grāmatvede, citreiz to nosaucis darbinieks.

Uzņēmuma ofiss atradies /adrese/, šajā adresē kā darbiniece bijusi arī /pers. B/, kurai bijis kredītu speciālistes amats. /pers. B/ palīdzējusi noformēt kredītus un sastādīt dokumentus klientiem, kuri iegādājušies nekustamos īpašumus. Uzņēmuma ofisā strādājuši apmēram četri darbinieki.

Lieciniece /pers. I/ uzņēmuma darbiniekiem izsniegusi vairākas izziņas par ienākumiem, tajā skaitā vairākas – arī /pers. B/.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto daļu iztiesāšanā lieciniecei /pers. I/ uzrādīta 2007.gada 17.maija izziņa Nr.1-17/05/07 (1.sējuma 16.lapa).

/pers. I/ liecināja, ka uzrādītā izziņa neatbilst izziņas oriģinālam, jo oriģinālam bijis speciālas faktūras un krāsas papīrs. Lieciniece /pers. I/ nevarēja atcerēties, ka uzrādīto izziņu būtu sagatavojusi un izsniegusi /pers. B/, jo aizgājusi no darba uzņēmumā aptuveni 2007.gada 17. vai 18.maijā. Pēc izskata izziņa ir līdzīga uzņēmuma izsniegtajām izziņām, tomēr atšķiras, jo oriģinālai izziņai bijis zaļas un pelēkas krāsas uzņēmuma logo.

Lieciniece /pers. I/ liecināja, ka /pers. B/ atalgojumu nav zinājusi, to zinājusi grāmatvede un uzņēmuma vadītājs, tāpēc lieciniece nevar pateikt, vai /pers. B/ varēja būt izziņā uzrādītā alga 670 LVL. /pers. I/ saņēmusi atalgojumu aptuveni 200 LVL apmērā.

Lieciniece /pers. I/ pieļauj iespēju, ka /pers. B/ bija kredītsaistības un noteikti vairākas. Reiz /pers. I/ jautājusi viņai par kredītsaistībām, licies, ka viņai tādas varētu būt, jo /pers. B/ bijušas problēmas ar naudu.

[5.1] Tiesas izmeklēšanā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.punktu pārbaudīta liecinieces /pers. I/ pirmstiesas procesā sniegtā liecība, kas fiksēta nopratināšanas protokolā 2009.gada 13.martā (1.sējuma 68.-69.lapa).

Pirmstiesas procesā fiksētas kopumā analogas ziņas par faktiem tām, kādas /pers. I/ sniedza iztiesāšanā, bet par dažiem apstākļiem precīzāk.

Liecinieces nopratināšanas protokolā fiksēts, ka /pers. B/ sagatavojusi izziņu aptuveni 3 līdz 4 reizes. /pers. B/ nosaukusi summu, kādu ierakstīt izziņā kā vidējo mēnešalgu. /pers. I/ nebija zināma /pers. B/ patiesā alga, tāpēc viņa uzticējusies /pers. B/ teiktajam. /pers. I/ nav bijis zināms, vai savas darbības /pers. B/ bija saskaņojusi ar uzņēmuma vadību, bet bijis zināms, ka /pers. B/ ir citas kredītsaistības.

Pirmstiesas izmeklēšanā nopratināšanas laikā uzrādīto 2007.gada 17.maija izziņu Nr.1-17/05/07 /pers. B/ nav sagatavojusi, jo parasti izziņas tekstu izprintējusi uz SIA "GENRI&BEN" veidlapas, kura bijusi krāsaina un ar speciālu faktūru, un veidlapai bijusi citādāka "galviņa". Uzrādītā izziņa iekopēta veidlapā citā veida, nekā to parasti darījusi /pers. I/.

Pirmstiesas procesā fiksēts, ka lieciniecei /pers. I/ bijis zināms par /pers. B/ aizņēmumiem vairākās kredītiestādēs un viņa norādījusi /pers. B/, ka var būt sliktas sekas tādai situācijai. Uz to /pers. B/ atbildējusi, ka tādi ir apstākļi, viņai ir 3 bērni un nepieciešams iztikt.

2007.gadā uzņēmumam bija slikti finansiālie apstākļi, jo nekustamā īpašuma tirgus Latvijā bija apstājies, tāpēc /pers. I/ uzrakstījusi atlūgumu un no darba aizgājusi pēc pašas vēlēšanās.

[5.2] Iztiesāšanā /pers. I/ apstiprināja pārbaudīto liecību, jo atceras, ka to ir sniegusi, kā arī norādīja, ka notikumus labāk atcerējusies tajā laikā, kad tika pratināta policijā.

Papildus /pers. I/ tiesai liecināja, ka izziņu bija iespējams parakstīt ar paraksta zīmogu, jo tāds bijis uzņēmumam. Tas bijis zīmogs, kuru pamērcē atbilstošā zilā krāsā un uzspiež uz dokumenta. Paraksta zīmogi atradušies pie /pers. I/. Tas neizslēdza iespēju kādam citam piekļūt pie zīmoga, ja kādā brīdī /pers. I/ nebija uz vietas.

Uzņēmuma direktors bijis /pers. J/. Viņa paraksta zīmogs ticis izmantots, kad to vajadzējis, ja priekšnieks nav bijis uz vietas. Kas šajā gadījumā atbildēja par dokumenta saturu, lieciniece nezināja.

Lieciniece /pers. I/ pieļāva, ka kāds no kolēģiem varēja zināt par šāda paraksta zīmoga (klišejas) esamību uzņēmumā.

[6] Tiesas izmeklēšanā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punktu pārbaudīta liecinieka /pers. J/ pirmstiesas procesā sniegtā liecība, kas fiksēta nopratināšanas protokolā 2009.gada 12.martā (1.sējuma 66.-67.lapa).

Pirmstiesas procesā fiksēts, ka /pers. J/ kopš 2007.gada 14.maija ir SIA "GENRI&BEN" valdes priekšsēdētājs. Uzņēmums nodarbojies ar nekustamo īpašumu pirkšanu un pārdošanu, celtniecību, īrēšanu un kredītu noformēšanu saistībā ar nekustamā īpašuma realizāciju. Uzņēmumam bijuši ofisi Ogrē, Daugavpilī, Tukumā, Jelgavā. Ogrē ofiss atradies Brīvības ielā "Kūrmājā". Viena no darbiniecēm uzņēmumā bijusi /pers. B/, kura atbildējusi par kredītu noformēšanu Ogres rajonā, t.i., strādājusi par kredītu speciālisti.

Par nopratināšanā uzrādīto uzņēmuma SIA "GENRI&BEN" izziņu, kas izsniegta /pers. B/, /pers. J/ liecinājis, ka tā ir viņa uzņēmuma veidlapa, uz tās ir uzņēmuma zīmoga otrais eksemplārs, kurš bija nodots uzņēmuma grāmatvedes rīcībā. Tāda veida izziņas pēc darbinieka lūguma kredīta saņemšanai bankās tika izsniegtas ar /pers. J/ ziņu. Paraksts uz izziņas ir izpildīts ar uzņēmuma grāmatvedes rīcībā nodoto /pers. J/ paraksta faksimilu (klišeju), kuru liecinieks nodevis grāmatvedei.

Pirmstiesas procesā fiksēts, ka /pers. J/ precīzi vairs neatceras, vai /pers. B/ vērsusies pie viņa ar lūgumu izsniegt tādu izziņu un kādā bankā to bijis paredzēts iesniegt. /pers. J/ apgalvoja, ka tas ir noticis ar viņa piekrišanu.

Par izziņā norādīto /pers. B/ vidējo mēnešalgu pēc nodokļu nomaksas pēdējo sešu mēnešu laikā – 670 LVL – pirmstiesas procesā /pers. J/ liecināja, ka "oficiālā" darba alga, t.i., alga, no kuras maksāja nodokļus, nebija lielāka par 200 latiem, bet faktiskie /pers. B/ ienākumi mēnesī vidēji bija pat lielāki nekā uzrādīts izziņā, jo tika maksāti procenti par nekustamā īpašuma realizēšanu, kas bijušas diezgan lielas summas.

Liecinieka /pers. J/ liecībā fiksēts, ka viņam nav zināms, kur un kādu kredītu /pers. B/ ir saņēmusi.

[7] Turpmāk spriedumā prokurores norādītie rakstveida pierādījumi lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai.

[7.1] AS "Norvik Banka" 2009.gada 19.februāra iesniegums par iespējamo nepatiesu ziņu sniegšanu aizdevuma saņemšanai, ar ko radīts būtisks kaitējums kreditoram, dokumentu viltošanu un viltota dokumenta izmantošanu mantkārīgā nolūkā (1.sējuma 9.-10.lapa).

Iesniegumam pievienotas turpmāk minēto dokumentu apliecinātas kopijas.

[7.1.1] 2007.gada 18.maija patēriņa kredīta līgums Nr.PTK-007254, kurā fiksēts, ka /pers. B/ 2007.gada 18.maijā izsniegts aizdevums 3000 LVL (4268,62 EUR) apmērā. Līgumu 2007.gada 18.maijā /pers. B/ parakstījusi kā aizņēmēja (1.sējuma 11.lapa, kvalitatīvāka kopija 139.lapā).

[7.1.2] Minētajam līgumam pievienots patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-007254 maksājumu grafiks (1.sējuma 12.lapa, kvalitatīvāka kopija 141.lapā), kas /pers. B/ uzliek pienākumu veikt savlaicīgi ikmēneša maksājumus saskaņā ar patēriņa kredīta līgumu Nr.PTK-007254 laikā no 2007.gada 25.jūnija līdz 2010.gada 25.maijam.

[7.1.3] Pieteikums Nr.A85650 patēriņa kredīta saņemšanai (1.sējuma 13., 142.lapa). Pieteikumā fiksēti /pers. B/ pases dati, ziņas par dzīvesvietu, cita starpā norādīta arī darbavieta SIA "GENRI&BEN", ieņemamais amats – konsultante darījumos ar nekustamo īpašumu, darba stāžs uzņēmumā divi gadi. Kā tiešais priekšnieks norādīts /pers. J/ un norādīts telefona numurs. Savukārt par darba algu (pēc nodokļu nomaksas) norādīti 670 LVL (953,32 EUR), kā arī citi ienākumi 150 LVL. Pieteikumā iekļautā informācija apstiprināta ar /pers. B/ kā aizņēmējas parakstu 2007.gada 18.maijā.

[7.1.4] Izziņa Nr.1-17/05/07 no SIA "GENRI&BEN" (1.sējuma 16.lapa), kas datēta ar 2007.gada 17.maiju un kurā attēlots SIA "GENRI&BEN" ģenerāldirektora /pers. J/ paraksts. Izziņa apzīmogota ar SIA "GENRI&BEN" zīmogu un tajā norādīti /pers. B/ ienākumi pēc nodokļu nomaksas pēdējo sešu mēnešu laikā – 670 LVL. Dokumentā norādīts, ka izziņa izdota iesniegšanai pēc pieprasījuma un kontakttālrunis.

[7.2] VID Rīgas reģionālās iestādes 2009.gada 25.marta paziņojums Nr.11.3/2106 par /pers. B/ ienākumiem (1.sējuma 31.lapa), kurā fiksēts, ka laikā no 2006.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 31.decembrim /pers. B/ guvusi ienākumus SIA "VILAKSE" 2000 LVL, laikā no 2006.gada 1.septembra līdz 2006.gada 31.decembrim /pers. B/ guvusi ienākumus SIA "GENRI&BEN" 800 LVL un laikā no 2007.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 30.aprīlim /pers. B/ guvusi ienākumus SIA "GENRI&BEN" 800 LVL.

Minētais dokuments pierāda, ka /pers. B/ vidējie mēneša ienākumi 2006.gadā līdz 31.augustam nav pārsnieguši 166,67 LVL mēnesī, no 2006.gada 1.septembra līdz 2006.gada 31.decembrim nav pārsnieguši 366,67 LVL mēnesī, 2007.gadā līdz 30.aprīlim nav pārsnieguši 200 LVL mēnesī.

Tādējādi ir pierādīts fakts, ka /pers. B/ patieso ienākumu apmērs pēc nodokļu nomaksas neatbilst viņas sniegtajām ziņām Bankai, lai saņemtu aizdevumus 2006.gada 9.oktobrī un 2007.gada 18.maijā, norādot par ienākumiem apzināti nepatiesas ziņas pieteikumos kredītu saņemšanai un iesniedzot SIA "GENRI&BEN" izziņas ar tādām apzināti nepatiesām ziņām.

[7.3] Bankas atbilde uz pieprasījumu (1.sējuma 40.lapa), kurai pievienota Bankas 2009.gada 17.marta informācija (1.sējuma 41.lapa) ar /pers. B/ aizdevuma konta Nr./konta numurs/ izrakstu par laiku no aizdevuma 3000 LVL apmērā izsniegšanas 2007.gada 18.maijā līdz 2009.gada 17.martam.

No minētā dokumenta izriet, ka pēdējo daļēja kredīta atmaksu /pers. B/ veikusi 2007.gada 30.novembrī.

[7.4] VSAA Ogres nodaļas 2009.gada 22.aprīļa izziņas Nr.9/957093 un Nr.9/1004404 par apdrošinātās personas /pers. B/ kā darba ņēmējas iemaksām laikā no 2006.gada novembra līdz 2007.gada aprīlim un no 2005.gada maija līdz 2006.gada oktobrim (1.sējuma 83., 130.lapa). Izziņās fiksēti /pers. B/ ienākumi un to maksātāji – darba dēvēji.

VSAA aģentūras Ogres nodaļas izziņas Nr.12183 un Nr.12881 par pabalstu izmaksām /pers. B/ 167,20 LVL apmērā laikā no 2006.gada 1.novembra līdz 2007.gada 30.aprīlim un 410,40 LVL apmērā laikā no 2005.gada 1.maija līdz 2006.gada 31.oktobrim (1.sējuma 84., 131.lapa).

Iepriekš minētie VSAA dokumenti pierāda /pers. B/ patieso ienākumu apmēru, kas neatbilst viņas iesniegtajām ziņām Bankā aizdevumu saņemšanai 2006.gada 9.oktobrī un 2007.gada 18.maijā.

Tādējādi ir pierādīts fakts, ka /pers. B/ patieso ienākumu apmērs pēc nodokļu nomaksas neatbilst viņas sniegtajām ziņām Bankai, lai saņemtu aizdevumus 2006.gada 9.oktobrī un 2007.gada 18.maijā, norādot par ienākumiem apzināti nepatiesas ziņas pieteikumos kredītu saņemšanai un iesniedzot SIA "GENRI&BEN" izziņas ar tādām apzināti nepatiesām ziņām.

[7.5] Bankas 2009.gada 15.aprīļa iesniegums par iespējamu nepatiesu ziņu sniegšanu aizdevuma saņemšanai, ar ko radīts būtisks kaitējums kreditoram, dokumentu viltošanu un viltota dokumenta izmantošanu mantkārīgam nolūkam (1.sējuma 87.-89.lapa).

Iesniegumā fiksētas ziņas par VIVA norēķinu kartes ar atļauto kredītu 375 LVL (533,58 EUR) apmērā piešķiršanu /pers. B/ atbilstoši 2005.gada 19.septembrī noslēgtajam līgumam Nr.VK05091914 un turpmāk 2006.gada 11.oktobrī noslēgto papildnolīgumu Nr.1 par atļauto kredītu 2000 LVL apmērā, pamatojoties uz SIA "GENRI&BEN" izziņu Nr.1-10/10/06 par viņas ienākumiem 670 LVL apmērā pēc nodokļu nomaksas. Bankas 2009.gada 15.aprīļa iesniegumam pievienotas turpmāk norādīto dokumentu apliecinātas kopijas.

[7.5.1] Papildnolīgums Nr.1 pie līguma Nr.VK05091914 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (1.sējuma 105.lapa), kurā fiksēti /pers. B/ personas dati, kartes konta numurs un bankas atzīme, ka 2006.gada 11.oktobrī /pers. B/ tiek piešķirts atļautais kredīts 2000 LVL (2845,74 EUR) apmērā. Papildnolīgumu 2006.gada 9.oktobrī parakstījusi /pers. B/.

[7.5.2] SIA "GENRI&BEN" izziņa Nr.1-10/10/06 (1.sējuma 107.lapa), kas datēta ar 2006.gada 9.oktobri un kuru parakstījis SIA "GENRI&BEN" ģenerāldirektors /pers. J/. Izziņa apzīmogota ar SIA "GENRI&BEN" zīmogu un tajā norādīti /pers. B/ ienākumi pēc nodokļu nomaksas 670 LVL. Dokumentā norādīts, ka izziņa izdota iesniegšanai pēc pieprasījuma.

[7.5.3] VIVA karšu izsniegšanas un apkalpošanas procedūras detalizēts apraksts, kas pieņemts valdes sēdē 2005.gada 1.novembrī un stājies spēkā 2005.gada 10.novembrī (1.sējuma 108.-118.lapa).

[7.5.4] Uzņēmumu reģistra 2006.gada 15.decembra lēmums Nr.6-12/140645, kurā fiksēts, ka firma mainīta no AS "Lateko Banka" uz AS "Norvik Banka" (1.sējuma 119.lapa).

[7.5.5] Parāda aprēķins uz 2009.gada 8.aprīli (1.sējuma 120.-121.lapa), kurā fiksēts, ka saistībā ar līguma Nr.VK05091914 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu uz /pers. B/ vārda parādsaistību apmērs uz aprēķina sagatavošanas datumu ir 4244,34 LVL (6039,15 EUR), ko veido kredīta summa 2109,62 LVL (3001,72 EUR), procenti par atļautā kredīta izmantošanu 596,70 LVL (849,03 EUR), līgumsods par neatļauto kredītu izmantošanu 90,43 LVL (128,67 EUR) un līgumsods par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu 1447,59 LVL (2059,74 EUR).

[7.5.6] Bankas 2009.gada 15.aprīļa iesniegumam pievienotas arī turpmāk norādīto dokumentu apliecinātas kopijas: VIVA karšu izsniegšanas un apkalpošanas procedūras detalizēts apraksts, kas pieņemts valdes sēdē 2005.gada 21.aprīlī (1.sējuma 96.-104.lapa); 2005.gada 19.septembrī noslēgtais līgums Nr.VK05091914 (1.sējuma 90.-91.lapa), 2005.gada 19.septembra pieteikums VIVA norēķinu kartes saņemšanai (1.sējuma 92.-93.lapa) un Bankā iesniegtās SIA "VILAKSE" 2005.gada 12.septembra izziņas Nr.28 oriģināls (1.sējuma 95.lapa) par /pers. B/ ienākumiem.

Iepriekš rindkopā minētie dokumenti apliecina faktu par to, kad un saskaņā ar ko /pers. B/ kļuva par Bankas klienti.

[7.6] Klienta karšu konta Nr./konta numurs/ izraksts par laika periodu no 2005.gada 19.septembra līdz 2009.gada 30.aprīlim (1.sējuma 136.-138.lapa).

Minētais dokuments pierāda pēdējo darījumu 2008.gada 11.martā /pers. B/ uzņemtajās kredītsaistībās.

[7.7] Bankas 2009.gada 16.janvāra paziņojums Nr.2-6.2/1992 par līguma Nr.PTK-007254 pirmstermiņa izbeigšanu (1.sejuma 143.lapa), proti, ja 15 (piecpadsmit) dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas /pers. B/ nenodrošinās savā norēķinu kontā Nr./konta numurs/ no patēriņa kredīta līguma izrietošo parāda summu, patēriņa kredīta līgums tiks uzskatīts par izbeigtu ar 16.(sešpadsmito) dienu pēc šī paziņojuma nosūtīšanas dienas, t.i., no 2009.gada 2.februāra.

[7.8] Turpmāk rakstveida pierādījumi, kas iesniegti krimināllietas iztiesāšanas laikā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai.

[7.8.1] 2010.gada 10.maijā saņemts Bankas kompensācijas pieteikums 9557,52 LVL jeb 13 559,13 EUR apmērā (1.sējuma 176.-177.lapa).

Minētā kompensācijas pieteikuma pielikumā pievienoti 2009.gada 16.janvāra un 2009.gada 25.maija paziņojumi par patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-007254, līguma Nr.VK05091914 un pie tā noslēgtā papildnolīguma Nr.1 pirmstermiņa izbeigšanu (1.sējuma 178.-179.lapa), kā arī parādu

aprēķini saskaņā ar abiem iepriekš minētajiem līgumiem attiecīgi 4957,45 LVL (7053,82 EUR) un 4600,07 LVL (6545,31 EUR) apmērā.

[7.8.2] 2011.gada 22.novembrī iztiesāšanā saņemts Bankas 2011.gada 27.oktobra paziņojums par kompensācijas pieteikuma grozīšanu. Banka lūdz piedzīt /pers. B/ darbību rezultātā radītā kaitējuma kompensāciju par summu 4843,06 LVL (6891,05 EUR), ko veido atļautā kredīta summa 2000 LVL (2845,74 EUR) apmērā saskaņā ar līgumu Nr.VK05091914 un pamatparāda summa 2843,06 LVL (4045,31 EUR) apmērā saskaņā ar līgumu Nr.PTK-007254, neieskaitot tajā līgumiskos un uzskaitītos soda procentus (1.sējuma 195.-196.lapa).

[7.8.3] Bankas 2012.gada 6.novembra skaidrojums par radītā kaitējuma novērtējumu kriminālprocesā (1.sējuma 225.-229.lapa).

[7.8.4] 2018.gada 22.jūnijā tiesā saņemta Bankas 2018.gada 20.jūnija informācija par /pers. B/ radīto kaitējumu kriminālprocesā (2.sējuma 95.lapa).

Minētajā dokumentā norādīts, ka ar /pers. B/ darbībām tikušas apdraudētas ne vien kredītiestādes privātās mantiskās intereses, bet arī valsts intereses nodokļu iekasēšanas sfērā, proti, valsts neiekasētā nodokļu summa ir 1009,57 EUR.

[7.8.5] Iztiesāšanā lietas materiāliem pievienots prokurores 2015.gada 5.augusta pieprasījums Bankai par informācijas sniegšanu (2.sējuma 148.-149.lapa) un Bankas 2015.gada 30.novembra atbilde uz pieprasījumu sešās tabulās par paredzēto peļņu, Bankas zaudējumiem, negūto peļņu, kā arī paredzētās nomaksas valstij nodokļu veidā un samaksātais valstij nodokļu veidā saskaņā ar VIVA norēķinu kartes 2006.gada 9.oktobra papildnolīgumu Nr.1 līgumam Nr.VK05091914 un patēriņa kredīta 2007.gada 18.maija līgumu Nr.PTK-007254 (2.sējuma 154.-156.lapa), par ko iztiesāšanā liecināja Bankas pārstāvis /pers. H/.

[7.9] AS "PNB Banka" 2018.gada 9.novembra paziņojums par rekvizītu maiņu (2.sējuma 153.lapa). Minētajā dokumentā fiksēts, ka 2018.gada 9.novembrī mainīts komersanta nosaukums no AS "Norvik Banka" uz AS "PNB Banka", atstājot nemainīgus Bankas rekvizītus.

[7.10] AS "PNB Banka" 2019.gada 17.aprīļa kompensācijas pieteikums kriminālprocesā, kurā Banka lūdz atlīdzināt /pers. B/ nodarīto zaudējumu 6891,05 EUR apmērā, ko veido neatdotais pamatparāds 2845,74 EUR (2000 LVL) apmērā pēc līguma Nr.VK05091914 un 4045,31 EUR (2843,06 LVL) apmērā pēc līguma Nr.PTK-007254 (2.sējuma 152.lapa).

[8] Iztiesāšanā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punktu pārbaudītas apsūdzētās /pers. B/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības, kas fiksētas aizdomās turētā nopratināšanas protokolos 2009.gada 12.martā (1.sējuma 56.-58.lapa) un 2009.gada 11.maijā (1.sējuma 147.-149.lapa), kā arī apsūdzētā pratināšanas protokolā 2009.gada 4.jūnijā (1.sējuma 159.lapa).

[8.1] /pers. B/ 2009.gada 12.martā sniegtajā liecībā fiksēts, ka SIA "GENRI&BEN" kredītu speciālistes amatā strādājusi no 2006.gada (precīzu datumu neatceras) līdz 2007.gada jūnijam. Uzņēmums nodarbojies ar nekustamo īpašumu pirkšanu un pārdošanu, starpniecību un /pers. B/ palīdzējusi klientiem noformēt aizdevumus bankās, lai viņi varētu iegādāties nekustamo īpašumu. /pers. B/ oficiālā darba alga uzņēmumā bijusi apmēram 200 LVL mēnesī, bet viņai bijuši vēl ienākumi, kuru apmērs katru mēnesi sasniedzis vidēji 400 LVL par realizētajiem darījumiem ar nekustamo īpašumu.

Pirmstiesas procesā fiksēts, ka 2007.gada maijā SIA "GENRI&BEN" sākušās grūtības, t.i., klientiem, noformējot kredītus, tika pieprasītas izziņas par oficiālo darba algu no VSAA, tādējādi hipotekāros kredītus klientiem bija grūti saņemt, jo bankas vairs neņēma vērā personu faktiskos ienākumus. Tā rezultātā /pers. B/ vairs nebija darba, jo klientu kļuva arvien mazāk.

Aizdomās turētās statusā sniegtajā liecībā fiksēts, ka /pers. B/ jau iepriekš ņēmusi vairākus aizdevumus AS "Norvik Banka" un 2007.gada 18.maijā vērsusies Bankā ar pieteikumu patēriņa kredīta saņemšanai.

Pieteikumā norādījusi, ka viņas ienākumi vidēji ir 670 LVL un citi ienākumi ir 150 LVL. /pers. B/ zinājusi, ka Bankā kredīta saņemšanai ir jāiesniedz arī izziņa. Šādu izziņu viņa palūgusi sagatavot sekretārei /pers. I/, kurai palūgusi ierakstīt izziņā, ka /pers. B/ vidējā alga mēnesī pēc nodokļu nomaksas ir 670 LVL. Sekretāre šādu izziņu sagatavojusi un /pers. B/ to vēlāk saņēmusi jau ar zīmogu un parakstu. Izziņas izsniegšana bijusi telefoniski saskaņota ar uzņēmuma ģenerāldirektoru /pers. J/, t.i., viņš neiebilda, ka /pers. B/ tiek izsniegta izziņa.

Par pratināšanas laikā uzrādīto izziņu Nr.1-17/05/07 /pers. B/ liecinājusi, ka tā ir tā pati izziņa, kuru viņa saņēmusi un iesniegusi kredītiestādei. Kredīta saņemšana notikusi Ogrē, Mednieku ielā 21/23, un viņai pēc iesniegtā pieteikuma ticis piešķirts kredīts 3000 LVL apmērā. Kredīta apmērs ticis noteikts pēc /pers. B/ vidējās mēnešalgas apmēra.

/pers. B/ liecībā atzīst, ka, strādājot SIA "GENRI&BEN", viņas oficiālā alga nebija tāda, kā tika ierakstīts izsniegtajā izziņā, bet piebilst, ka tajā laikā viņai bijuši tik lieli ienākumi kā izziņā norādīts un Bankas darbinieks neinteresējies par to, kādi ienākumi tiek uzrādīti izziņā, t.i., vai tikai alga vai arī cita veida ienākumi.

Saņemtos kredītlīdzekļus /pers. B/ izlietojusi citu kredītsaistību dzēšanai, jo viņai bijuši arī kredīti citās bankās. Kamēr /pers. B/ vēl bija nauda un darbs, viņa maksājusi, tas varējis būt 2007.gada jūnijā, jūlijā, augustā un novembrī. Ikmēneša maksājums pēc grafika bijis apmēram 100 LVL.

2008.gadā /pers. B/ sākusi saņemt brīdinājumus no Bankas, pēc tam pretenzijas, bet uz tām nav atsaukusies, jo nebijis ienākumu, no kuriem maksāt, un svarīgāk bijis nomaksāt hipotekāro kredītu par dzīvokli nevis konkrēto patēriņa kredītu.

Arī uz liecību sniegšanas laiku – 2009.gada 12.martā – viņai nav iespējas segt parādsaistības, jo pēc tam, kad aizgājusi no darba SIA "GENRI&BEN", viņai, izņemot bērnu kopšanas pabalstu, citu oficiālu ienākumu nav, jo nestrādā. /pers. B/ jau apmēram gadu nav maksājusi arī hipotekāros kredītus un neredz risinājumu šai situācijai. /pers. B/ atzinusi, ka kopā ar soda procentiem Bankai ir parādā apmēram 5000 LVL.

[8.2] Pirmstiesas procesā 2009.gada 11.maijā sniegtajā liecībā (1.sējuma 147.-149.lapa), papildinot iepriekšējā liecībā fiksētās ziņas, /pers. B/ liecinājusi, ka 2005.gada septembrī viņa bijusi valdes priekšsēdētāja SIA "VILAKSE", šajā uzņēmumā valdes loceklis bijis viņas vīrs */pers. A0/*. Reāli uzņēmumam nebija nekādas peļņas, bet /pers. B/ vajadzēja uzrādīt algu, tāpēc rakstījusi, ka viņas alga tajā laikā bija apmēram 128 LVL. Apsūdzētajai bijusi nepieciešama nauda, tāpēc ņēmusi aizdevumu Bankā 375 LVL apmērā.

Precīzi neatceras, bet, iespējams, 2006.gada septembrī apsūdzētā sākusi paralēli strādāt algotu darbu SIA "GENRI&BEN", kur saņēmusi mēnešalgu 200 LVL apmērā.

Tā kā /pers. B/ no Bankas saņēmusi vēstuli ar piedāvājumu saņemt lielāku kredītu, t.i., līdz 5000 LVL, nolēmusi šo iespēju izmantot. /pers. B/ izskaitļojusi, cik lielu algu nepieciešams rakstīt izziņā, lai Banka piešķirtu 2000 LVL, tā bijusi alga 670 LVL apmērā pēc nodokļu nomaksas. SIA "GENRI&BEN" direktors /pers. J/ atļāvis rakstīt izziņās mēneša algu pēc nodokļu nomaksas tik lielu, cik bija nepieciešams. Viņš parakstījies izziņās un tās tikušas izgatavotas uz uzņēmuma veidlapām, datorā uzdrukājot vajadzīgo tekstu.

Par liecību sniegšanas laikā uzrādīto 2005.gada 9.septembrī noslēgto līgumu Nr.VK05091914 un 2006.gada 9.oktobra Papildnolīgumu Nr.1 pie līguma Nr.VK05091914 /pers. B/ liecinājusi, ka tajos viņa ir parakstījusies kā kliente un, pamatojoties uz pieteikumā un izziņā sniegto informāciju par viņas darba algu, viņai tika piešķirts VIVA norēķinu kartes atļautais kredīts attiecīgi 375 LVL 2005.gada 9.septembrī, bet 2006.gada 9.oktobrī vēl papildus atļautais kredīts 2000 LVL.

Pirmstiesas procesā /pers. B/ atzina, ka sniegusi kredītiestādei nepatiesas ziņas par savu darba algu pēc nodokļu nomaksas, lai saņemtu kredītu. To darījusi, jo bijusi parādā arī citām bankām un vajadzējis naudu maksājumu veikšanai, tāpēc visu laiku bijusi spiesta ņemt jaunus kredītus esošo dzēšanai.

Pirmstiesas procesā /pers. B/ liecinājusi, ka ir daļēji veikusi maksājumus. AS "Norvik Banka" viņai ir divas kredītlīnijas, t.i., ir divi patēriņa kredīta līgumi. Viens no tiem ir līgums, par kuru jau ir sniegusi liecību šajā kriminālprocesā (2007.gada 18.maija līgums), otrs līgums par kopā divām VIVA norēķinu kartēm (2005.gada 9.septembra līgums un 2006.gada 9.oktobra Papildnolīgums) un attiecīgi pamatsummas 3000 LVL un 2000 LVL apmērā.

Uz aizdomās turētās statusā notikušās nopratināšanas laiku /pers. B/ liecinājusi, ka kopš 2007.gada jūlija nav veikusi nevienu kredītmaksājumu, jo nekur nestrādā un uztur četrus bērnus, vīrs strādā Polijā.

Par to, ka /pers. B/ kopš 2005.gada ir saistības arī citās kredītiestādēs, viņa Banku, rakstot pieteikumus jaunu kredītu saņemšanai, nav informējusi, jo tad viņai nebūtu piešķirti citi aizdevumi. Tajā laikā bankām nav bijusi vienota datu bāze, tāpēc par viņas kredītsaistībām bankās nebija informācijas.

[8.3] 2009.gada 4.jūnijā apsūdzētās pratināšanas protokolā /pers. B/ liecinājusi, ka sevi par vainīgu atzīst pilnīgi, t.i., ka sniegusi apzināti nepatiesas ziņas aizdevuma saņemšanai, radot būtisku kaitējumu kreditoram, un uztur spēkā iepriekš sniegtās liecības (1.sējuma 159.lapa).

[9] Tiesai jātaisa tiesisks un pamatots spriedums, kam jābūt pamatotam uz materiālo un procesuālo tiesību normām un pamatotam ar pierādījumiem, kas pārbaudīti tiesas izmeklēšanā, proti, tiesai jāizlemj, vai noticis apsūdzētajai inkriminētais noziedzīgais nodarījums, vai šajā nodarījumā ir noziedzīga nodarījuma sastāvs un kurā Krimināllikuma pantā, tā daļā, punktā tas paredzēts, vai apsūdzētā vainīga šajā noziedzīgajā nodarījumā, kā arī attiecīgi visi pārējie ar lietas izspriešanu saistītie jautājumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 514.panta noteikumiem. Šo, ar likumu noteikto ekskluzīvo tiesību spriest tiesu, tiesa var īstenot, izvērtējot iegūtos un tiesas izmeklēšanā pārbaudītos pierādījumus, vai tie pamato pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo faktu esamību vai neesamību atbilstoši Kriminālprocesa likuma 123.pantā definētajai pierādīšanas jēgai un būtībai.

Izvērtējot šīs krimināllietas iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus, ar kuriem pamatota pirmstiesas procesā izvirzītā, iztiesāšanā grozītā un uzturētā apsūdzība un kuri atreferēti šajā spriedumā, tiesa atzīst, ka apsūdzētās /pers. B/ vainīgums ir pierādīts apsūdzībā pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam)* un pastāv Kriminālprocesa likuma 520.panta pirmajā daļā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

[9.1] Savu atzinumu tiesa pamato spriedumā, ievērojot noteikto turpmāk minētajās materiālajās un procesuālajās normās un atbilstoši konstatētajiem faktiem pārbaudītajos un novērtētajos pierādījumos.

Izvērtējot lietas iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus, tiesa ņem vērā Kriminālprocesa likuma 124.panta pirmajā daļā noteikto, ka pierādīšanas priekšmets ir visu kriminālprocesa gaitā pierādāmo apstākļu kopums un ar tiem saistītie fakti un palīgfakti.

Kriminālprocesā pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā, ko reglamentē minētā panta otrā daļa.

Vērtējot pierādījumus apsūdzētajai /pers. B/ izvirzītās un uzturētās apsūdzības apjomā pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 31.03.2013.)*, tiesa ievēro arī Kriminālprocesa likuma 124.panta piektajā daļā noteikto, ka pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to (pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu) esamību vai neesamību.

Kriminālprocesa likuma 127.panta pirmā daļa noteic, ka pierādījumi kriminālprocesā ir jebkuras likumā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus kriminālprocesā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības vai neesamības pamatošanai.

Atbilstoši minētās procesuālās tiesību normas otrās daļas noteikumiem kā pierādījumus var izmantot ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem.

Iztiesāšanā pārbaudīto pierādījumu novērtēšanā tiesa respektē Kriminālprocesa likuma 128.panta otrajā daļā noteikto, t.i., to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Izvērtējot pirmstiesas procesā iegūtos un attiecīgi iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus apsūdzētajai /pers. B/ izvirzītās apsūdzības apjomā pēc pieļaujamības, ticamības un attiecināmības kritērijiem, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus un ziņas par faktiem, kuri fiksēti liecībās, rakstveida pierādījumos un dokumentos, kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa ievēro noteikumu, ka nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe nekā pārējiem pierādījumiem, kā to noteic Kriminālprocesa likuma 128.panta trešā daļa.

[9.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 1.pantu pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, t.i., ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi Krimināllikumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Noziedzīga nodarījuma sastāvs *(corpus delicta)* ir Krimināllikumā paredzēto visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums, kas ir nepieciešams un pietiekams, lai kādu darbību vai bezdarbības aktu atzītu par noteikta veida noziedzīgu nodarījumu *(U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 68.lpp.)*.

Noziedzīga nodarījuma sastāvu veido 4 obligāti elementi jeb pamatpazīmes: noziedzīga nodarījuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse.

Lai pareizi kvalificētu noziedzīgu nodarījumu, ir jākonstatē pilnīga atbilstība starp noziedzīga nodarījuma faktiskajām pazīmēm, kuras tiek atspoguļotas apsūdzībā, un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm. Tikai tādā gadījumā, kad noziedzīgā nodarījuma faktiskās pazīmes sakrīt ar konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, kas paredzētas Krimināllikumā, ir pamats atzīt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un to pareizi kvalificēt.

Pamatojoties uz šo teorētisko bāzi krimināltiesībās, praksē tiek veikta noziedzīga nodarījuma kvalifikācija. Noziedzīga nodarījuma kvalifikāciju veic noteiktā secībā, vispirms noskaidrojot noziedzīgā nodarījuma objektīvo pazīmju (objekta un objektīvās puses) un pēc tam subjektīvo pazīmju (subjekta un subjektīvās puses) sakritību ar Krimināllikumā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva atbilstošajām pazīmēm. Ja kaut vai pēc vienas pazīmes tāda sakritība netiek konstatēta, personas nodarījumā nav konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva, un līdz ar to nav arī pamata tās saukšanai pie kriminālatbildības *(V.Liholaja. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija: Likums. Teorija. Prakse. Otrais papildinātais izdevums. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2007, 22.lpp.)*.

Tāda atziņa ir nostiprināta judikatūrā *(Augstākās tiesas 2015.gada 26.novembra lēmums lietā Nr.SKK-32/2015; 2014.gada 2.oktobra lēmums lietā Nr.SKK-453/2014)* un tiesa to respektē, izspriežot šo krimināllietu.

[10] Tautsaimniecības intereses kopumā vai atsevišķas tautsaimniecības nozares intereses ir Krimināllikuma 210.panta paredzētā noziedzīgā nodarījuma grupas objekts.

Konkrēta noziedzīga nodarījuma kvalifikāciju nosaka nodarījuma tiešais objekts un objektīvā puse.

Krimināllikuma 210.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma tiešais objekts, kas tiek apdraudēts, šajā gadījumā ir kreditora vai cita aizdevēja intereses – saņemt atpakaļ kredītu vai citu aizdevumu un gūt līgumā paredzēto peļņu, kā arī kreditēšanas vai cita aizdevuma izsniegšanas kārtība.

Krimināllikuma 210.pants aizsargā minētās intereses, paredzot atbildību par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai vai to izmantošanas laikā, bet, nodarot būtisku kaitējumu (nodarījuma objektīvā puse), kredīta vai cita aizdevuma saņēmējs atbild saskaņā ar šā panta trešo daļu.

Tātad visas kreditora vai cita aizdevēja intereses, kas saistītas ar kredīta vai cita aizdevuma atgūšanu un peļņas gūšanu, tajā pašā laikā nevar būt par būtiskā kaitējuma jēdzienā iekļauto citu interešu apdraudējumu kopā ar ievērojamu mantisko zaudējumu, jo šīs kreditora intereses jau tiek aizsargātas, nosakot atbildību Krimināllikuma 210.panta pirmajā daļā.

Tāda atziņa nostiprināta 2012.gada tiesu prakses apkopojuma "Tiesu prakse krimināllietās par kredīta un citu aizdevumu negodprātīgu saņemšanu un izmantošanu" (turpmāk – 2012.gada Tiesu prakses apkopojums) kopsavilkuma 17.punktā, kam tiesa pilnībā pievienojas un ņem vērā, izspriežot šo lietu.

Konstatējot citu interešu apdraudējumu reizē ar materiālā zaudējuma nodarīšanu kreditoram ievērojamā apmērā, jākonstatē tikai tādi apstākļi, kas nav Krimināllikuma 210.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pazīmju skaitā.

Tāda atziņa nostiprināta judikatūrā, proti, būtiska kaitējuma formulējumā ir jānorāda, kādas konkrētas citas intereses ir bijušas apdraudētas un kāpēc kaitējums sakarā ar to ir vērtējams kā būtisks *(Augstākās tiesas 2010.gada 8.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-78/2010 un 2011.gada 1.marta lēmums lietā Nr.SKK-7/2011)*.

Novērtējot iepriekš spriedumā norādītos un iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, respektējot spriedumā norādītās prasības materiālajās un procesuālajās normās, tiesa atzīst, ka /pers. B/ ar savām faktiskajām darbībām, kādas tās norādītas par pierādītu ar šo spriedumu atzītajā apsūdzībā, apdraudēja Bankas kā kreditora intereses – saņemt atpakaļ /pers. B/ 2006.gada 9.oktobrī un 2007.gada 18.maijā izsniegtos kredītus 2000 LVL (28445,74 EUR) un 3000 LVL (4268,62 EUR) apmērā un gūt abos līgumos paredzēto peļņu.

Kreditora interešu apdraudējumu kā noziedzīgā nodarījuma objektu pierāda ziņas par faktiem Bankas iesniegtajos dokumentos, kas norādīti iepriekš spriedumā, par kredītu piešķiršanu /pers. B/ 2006.gada 9.oktobrī un 2007.gada 18.maijā, Bankas pārstāvja /pers. H/ liecībā [4] fiksētie fakti, kā arī fakti /pers. B/ liecībās [8].

[11] Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums atbilst materiāla noziedzīga nodarījuma sastāvam, jo bez darbības, kas norādīta šā panta pirmajā daļā (formāls sastāvs, kurā pietiek ar sodāmās darbības izdarīšanu), ir jākonstatē kaitīgo seku – būtiska kaitējuma – radīšana.

Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums skaitās pabeigts ar brīdi, kad kredīts vai cits aizdevums, kas saņemts, sniedzot apzināti nepatiesas ziņas, līgumā paredzētā kārtībā netiek atmaksāts, radot būtisku kaitējumu valstij, kreditoram vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm.

Šāda izpratne ir nostiprināta judikatūrā un 2012.gada Tiesu prakses apkopojuma kopsavilkuma 10.punktā, kam tiesa pilnībā pievienojas šajā lietā, vērtējot ar pārbaudītajiem pierādījumiem konstatētos un par pierādītiem ar šo spriedumu atzītos /pers. B/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus apsūdzības apjomā.

Iztiesāšanā pārbaudīto pierādījumu novērtēšanas rezultātā, tiesa atzīst, ka ārpus šaubām pierādīts, ka /pers. B/ neatmaksāja Bankas izsniegtos kredītus abos līgumos noteiktajā kārtībā, proti, Bankai tika radīts mantisks zaudējums jeb kaitējums, jo /pers. B/ 2008.gada 11.martā pārtrauca veikt kredīta atmaksai atbilstoši atmaksas grafikiem paredzētos maksājumus ar Banku noslēgtajos līgumos.

Minēto faktu atzīst apsūdzētā [8] un to pierāda Bankas iesniegtie dokumenti – /pers. B/ kontu izdrukas [7.3]; [7.6].

Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums atbilst salikta noziedzīga nodarījuma sastāvam, nosakot atbildību par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai un ja ar to radīts būtisks kaitējums valstij, kreditoram vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm.

Tādējādi ir jākonstatē gan apzināti nepatiesu ziņu sniegšana kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai vai izmantošanas laikā, gan būtisks kaitējums valstij vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, proti, starp aizdevuma negodprātīgu saņemšanu un būtisku kaitējumu jākonstatē cēloņsakarība.

[11.1] Tiesību doktrīnā ir nostiprināts, ka Krimināllikuma 210.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse izpaužas aktīvās darbībās, t.i., apzināti nepatiesu ziņu sniegšanā kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai. Nepatiesu ziņu sniegšana var izpausties kā īstenībai neatbilstošas informācijas norādīšana par ienākumiem, mantisko stāvokli vai citām finanšu saistībām, cita starpā, darba ņēmējam iesniedzot nepatiesu informāciju atalgojumu u.tml.

Tas, ka nepatiesu ziņu sniegšana raksturojas ar darbību, nostiprināts judikatūrā *(Augstākās tiesas 2012.gada 27.marta lēmums lietā Nr.SKK-178/2012)*.

Novērtējot iepriekš spriedumā norādītos un iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, respektējot prasības materiālajās un procesuālajās normās, kā arī tiesību doktrīnā un judikatūrā nostiprināto, tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ izdarīja aktīvas darbības, kas veido Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvo pusi. Lietā ir pierādīts ārpus šaubām fakts, ka /pers. B/ sniedza Bankai apzināti nepatiesas ziņas par saviem ienākumiem, lai saņemtu kredītu 2006.gada 9.oktobrī un 2007.gada 18.maijā.

Minēto faktu ir atzinusi apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtajās liecībās [8] un tas ir pierādīts ar ziņām par faktiem rakstveida pierādījumos, proti, 2006.gada 9.oktobra izziņā Nr.1-10/10/06 un 2007.gada 17.maija izziņā Nr.1-17/05/07 un attiecīgi fiksēts /pers. B/ Bankai iesniegtajos pieteikumos kredīta piešķiršanai [7.1.3]; [7.1.4]; [7.5.2].

Faktu, ka /pers. B/ sniegtās ziņas Bankai kā kreditoram par viņas ienākumiem pēc nodokļu nomaksas ir apzināti nepatiesas, pierāda ziņas par faktiem dokumentos no VID [7.2] un VSAA [7.4], kas pierāda /pers. B/ patiesos ienākumus, pierādot Bankai sniegto ziņu nepatiesumu. Minētais fakts apstiprinās arī liecinieka /pers. J/ liecībās [6] par /pers. B/ darba algu 200 LVL apmērā, jo nelikumīgi ienākumi nevar būt atzīti par patiesu informāciju Bankai kreditēšanas izvērtēšanā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka /pers. B/ pārkāpa Kredītiestāžu likuma 73.pantā noteikto klienta pienākumu, pieprasot kredītu vai stājoties citās līgumattiecībās ar kredītiestādi, pēc kredītiestādes pieprasījuma sniegt tai pilnu un patiesu informāciju par savu finanšu stāvokli.

[11.2] Būtiska kaitējuma satura pamatpazīmes ir dotas 1998.gada 4.novembra likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" (turpmāk – Īpašais likums) 23.panta pirmajā daļā *(redakcijā uz /pers. B/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku, t.i., likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 16.05.2013.)*, kurā teikts, ka atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ar kuru radīts būtisks kaitējums, iestājas, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā ne vien nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, bet apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātas intereses un tiesības vai šāds apdraudējums ir ievērojams.

No minētā izriet divi būtiska kaitējuma veidošanās varianti:

1. noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, kas saskaņā ar Īpašā likuma 23.panta otro daļu nodarījuma izdarīšanas brīdī pārsniedz piecu tajā laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu un apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātas intereses un tiesības;
2. apdraudētas tikai citas ar likumu aizsargātās intereses un tiesības, taču šāds apdraudējums ir ievērojams.

Tiesību doktrīnā tiek uzskatīts, ka pirmajā variantā netiek prasīts, lai šis cits ar likumu aizsargāto interešu un tiesību apdraudējums būtu ievērojams, tāpēc vērā ņemams ikkatrs cits kaitējums neatkarīgi no tā apmēra. Savukārt otrais variants attiecināms uz gadījumiem, kad radīto kaitējumu nav pieņemts vērtēt naudas izteiksmē *(D.Hamkova, V.Liholaja. Būtiska kaitējuma izpratne: likums, teorija, prakse. Jurista Vārds, 10.01.201., Nr.2, 8.lpp.)*.

Šāda atziņa, piekrītot Dr.iur. Valentijas Liholajas un Dr.iur. Diānas Hamkovas viedoklim par diviem būtiska kaitējuma veidošanās

variantiem, nostiprināta judikatūrā *(Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 2.oktobra lēmums lietā Nr.SKK-460/2014)*.

[11.2.1] Būtiska kaitējuma pamatpazīme ir ievērojama mantiskā zaudējuma reāla nodarīšana, tas ir, zaudējums jau ir radies.

2012.gada Tiesu prakses apkopojumā norādīts, ka, nosakot mantiskā zaudējuma apmēru, tiek ņemts vērā reālais materiālais zaudējums – neatgrieztā aizdevuma summa un neiegūtā peļņa (nesamaksātie procenti par aizdevumu).

Šajā kriminālprocesā atbilstoši apsūdzībai, nosakot mantiskā zaudējuma apmēru, ir inkriminēts neatmaksātā pamatparāda apmērs 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR, ko veido neatmaksātais pamatparāds 2000 LVL jeb 2845,74 EUR apmērā saskaņā ar līgumu Nr.VK05091914 (09.10.2006.) un neatmaksātais pamatparāds 2843,06 LVL jeb 4045,31 EUR apmērā saskaņā ar līgumu Nr.PTK-007254 (18.05.2007.).

Atbilstoši iztiesāšanā pārbaudītajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā tiesai nav šaubu par zaudējuma apmēru 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR, t.i., kādu to norāda Banka iesniegtajos dokumentos (rakstveida pierādījumi [7]) un par to liecināja Bankas pārstāvis iztiesāšanā [4].

Novērtējot spriedumā norādītos un iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa atzīst, ka 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR ir reāli nodarīts zaudējums jeb zaudējums ir radies 2008.gada 11.martā, kopš /pers. B/ pārtrauca veikt maksājumus saskaņā ar uzņemtajām saistībām.

Minēto atzinumu apstiprina arī Bankas 2009.gada 16.janvāra un 2009.gada 25.maija paziņojumi par abu līgumu Nr.PTK-007254 un Nr.VK-05091914 pirmstermiņa izbeigšanu [7.7]; [7.8.1].

Kā jau iepriekš norādīts, tad mantiskais zaudējums tiek noteikts atbilstoši Īpašā likuma 23.panta otrajā daļā (uz nodarījuma laiku) norādītajam, proti, par ievērojamu mantisko zaudējumu atzīstams mantiskais zaudējums, kas nodarījuma izdarīšanas brīdī pārsniedz piecu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 28.augusta noteikumiem Nr.592 no 2008.gada 1.janvāra Latvijas Republikā minimālā mēnešalga bija 160 LVL.

Atbilstoši minētajam un konstatētajam noziedzīgā nodarījuma pabeigtības brīdim 2008.gada 11.martā šajā lietā par ievērojamu mantisko zaudējumu atzīstams mantiskais zaudējums, kas pārsniedz 800 LVL jeb 1138,30 EUR.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Bankai nodarītais mantiskais zaudējums 4843,06 LVL jeb 6891,05 EUR ir ievērojams mantiskais zaudējums, jo tas nedaudz vairāk kā sešas reizes pārsniedz ievērojama mantiskā zaudējuma atskaites apmēru 800 LVL.

Tādējādi viens no būtiska kaitējuma saturu veidojošajiem elementiem – mantiskais zaudējums ievērojamā apmērā – ir pierādīts kā /pers. B/ nodarīts.

[11.2.2] Pastāvot mantiskajam zaudējumam ievērojamā apmērā, ir nepieciešams konstatēt un pierādīt vēl citu ar likumu aizsargātu interešu un tiesību apdraudējumu, lai sekas atzītu par būtisku kaitējumu jau iepriekš pieminētā Īpaša likuma (redakcijā uz /pers. B/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku) izpratnē un konstatētu Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses obligātu pazīmi.

Judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka citu interešu apdraudējums izpaužas nemateriālā kaitējumā atšķirībā no mantiskā zaudējuma, kuru nosakot tiek ņemts vērā reāli nodarītais materiālais zaudējums – neatgrieztā aizdevuma summa un neiegūtā peļņa *(Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017.gada 3.novembra spriedums lietā Nr.12507002710, Augstākās tiesas 2017.gada 6.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-304/2017.)*.

Ar likumu aizsargātās citas intereses jāsaprot kā atsevišķs pastāvīgs kritērijs būtiska kaitējuma konstatēšanai, kas veidojas atkarībā no aizskartajām interesēm.

2012.gada Tiesu prakses apkopojuma kopsavilkuma 18.punktā izteikta atziņa, ka reizē ar mantisko zaudējumu ievērojamā apmērā uz citu interešu apdraudējumu, lai konstatētu būtisku kaitējumu, var attiecināt, piemēram, valsts interešu apdraudējumu sakarā ar to, ka valsts kase nesaņem nodokļu maksājumus, kas tai pienāktos no bankā saņemtajiem procentu maksājumiem par izsniegto kredīti, jo tādi maksājumi bankā neienāk.

Ar rakstveida pierādījumiem sešās tabulās [7.8.5] un Bankas pārstāvja liecībām [4] iztiesāšanā ir pierādīts, ka /pers. B/ darbību rezultātā citu interešu apdraudējums ir izpaudies kā valsts interešu apdraudējums nodokļu iekasēšanas jomā, valstij nesaņemot plānotos nodokļu maksājumus 1317,23 EUR apmērā, kas tai pienāktos no AS "Norvik Banka" kā nodokļu maksātāja atbilstoši likuma "Par uzņēmuma ienākuma nodokli 2. un 3.panta pirmajā daļā noteiktajam (19.12.2006. likuma redakcijā) uzņēmumu ienākuma nodokļa veidā no ienākuma avota – izsniegta? kredīta atmaksas saņemtajiem procentu maksājumiem un zaudētās pamatsummas.

Nesaņemtie nodokļi šajā lietā nav attiecināmi uz reāla zaudējuma nodarīšanu valstij, bet tas ir nemateriālais kaitējums, kas izpaudās kā apdraudējums valsts interesēm nodokļu iekasēšanas jomā un kuru izsaka skaitliskā aprēķinā.

Bankai nodokļu samaksas pienākums iestātos, tad, ja apsūdzētā /pers. B/ būtu izpildījusi uzņemtās saistības pret Banku. UIN samaksa 15% apmērā no apliekamā ienākuma izriet no likuma „Par uzņēmuma ienākuma nodokli" 2., 3.panta pirmās daļas. Tādējādi Bankai ir nevis tiesības, bet gan pienākums veikt nodokļu aprēķinu, kāds jāsamaksā valstij no gūtajiem ienākumiem.

No 2012.gada Tiesu prakses apkopojuma kopsavilkuma 20.punkta izriet atziņa, ka būtiska kaitējuma konstatēšanā ir jāvērtē minēto citu interešu apdraudējuma kaitīguma nozīmīgums saistībā ar izdarītā noziedzīgā nodarījuma smaguma pakāpi, tajā skaitā ar Bankai nodarītā zaudējuma apmēru konkrētajā gadījumā, ar valstij nodokļos nesamaksātās summas lielumu un citiem nodarījuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem.

Izvērtējot valsts interešu apdraudējuma kaitīguma nozīmīgumu, tiesa ņem vērā valstij nodokļos nesamaksātās summas lielumu un kā atskaites kritēriju izraugās noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmēru 160 LVL jeb 227,66 EUR.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa secina, ka nodokļu iekasēšanas jomā valsts interešu apdraudējums šajā lietā ir jāvērtē kā nozīmīgs un kaitīgs jeb ievērojams, jo nodokļos plānotās, bet nesaņemtās summas lielums 1317,23 EUR pārsniedz uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi valstī noteiktās piecas minimālās mēnešalgas (800 LVL jeb 1138,30 EUR).

Tādējādi tiesai ir pamats atzīt, ka valstij nodokļos plānotās, bet nenomaksātās summas apmērs 1317,23 EUR veido un sasniedz kaitīgumu krimināltiesību nozīmē faktiski lietā konstatētajām sekām, kam ir arī cēloņsakarība ar apsūdzētās /pers. B/ faktiskajām un prettiesiskajām darbībām, kas izpaudās kā apzināti nepatiesu ziņu sniegšana Bankai abu kredītu saņemšanai.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka /pers. B/ prettiesiskajā rīcībā, sniedzot apzināti nepatiesas ziņas Bankai, ir konstatēta un pierādīta objektīvās puses obligātās pamatpazīmes – būtiska kaitējuma – viens no diviem obligātajiem elementiem kā pamats krimināltiesībām saskaņā ar Krimināllikuma 210.panta trešo daļu, proti, ne tikai ievērojams mantiskais zaudējums kreditoram, bet arī nozīmīgs un kaitīgs apdraudējums citām ar likumu aizsargātajām interesēm, par kādām atzīstamas valsts intereses nodokļu iekasēšanas jomā.

Novērtējot iepriekš spriedumā norādītos un iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, respektējot spriedumā norādītās prasības materiālajās un procesuālajās normās, kā arī atziņas tiesību doktrīnā un judikatūrā, tiesa atzīst, ka ārpus jebkādām šaubām ir pierādīta būtiska kaitējuma nodarīšana.

[12] Tiesai nav šaubu, ka apsūdzētajai /pers. B/ kā fiziskai personai piemīt arī noziedzīga nodarījuma subjektam nepieciešamās pazīmes –

krimināllatbildības vecums un pieskaitāmības kritērijs, jo pretēju ziņu lietā nav.

[13] Spriedumā norādītais par Krimināllikuma 210.panta trešās daļas noziedzīgo nodarījumu kā materiālu un saliktu sastāvu liecina, ka tas ir tīšs nodarījums, kas raksturojas ar tiešu nodomu, jo persona apzināti sniedz nepatiesas ziņas subsīdiju, kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai, bet pret sekām – būtisku kaitējumu – vainīgās personas attieksme var izpausties nodoma vai neuzmanības formā. Turklāt iepriekš minētais īstenojas, ja tiek konstatētas un atzītas par pierādītām kaitīgās sekas būtiska kaitējuma veidā, t.i., būtiska kaitējuma jēdzienā iekļauto citu ar likumu aizsargātu interešu apdraudējums kopā ar ievērojamu mantisko zaudējumu, kas šajā lietā ir konstatēts un pierādīts.

No subjektīvās puses apsūdzētā izdarīja tīšu nodarījumu, kas raksturojas ar tiešu nodomu, jo /pers. B/ apzināti sniedza Bankai nepatiesas ziņas abu kredītu saņemšanai, reāli saņemot Bankas izsniegto abu kredītu līdzekļus.

Tiesai nav šaubu, ka /pers. B/ apzinājās Kredītiestāžu likuma 73.pantā noteikto klienta pienākumu, pieprasot kredītu vai stājoties citās līgumattiecībās ar kredītiestādi, pēc kredītiestādes pieprasījuma sniegt tai pilnu un patiesu informāciju par savu finanšu stāvokli. Minētā prasība izvirzīta un norādīta pieteikuma veidlapā, kuru aizpildīja /pers. B/, piesakoties aizņēmumiem. Turklāt /pers. B/ pati strādāja SIA "GENRI&BEN" par kredītu speciālisti nekustamo īpašumu tirdzniecības jomā, proti, ar zināšanām kreditēšanas jautājumos. Apsūdzētā liecināja [8.2], ka viņa izskaitļoja, cik lielai algai jābūt pēc nodokļu nomaksas, lai pretendētu uz kredīta palielinājumu 3000 LVL apmērā.

Ievērojot iepriekš spriedumā norādīto par Krimināllikuma 210.panta trešās daļas noziedzīgo nodarījumu kā materiālu un saliktu noziedzīga nodarījuma sastāvu, no krimināltiesību neatbrīvo fakts, ka abus kredītus bija paredzēts un arī uzsākts atmaksāt. Taču abu kredītu atmaksa tika kavēta pretēji līgumiskajās attiecībās noligtajam un kredītu atmaksa pēc abiem līgumiem bija pārtraukta, tādējādi materiālais zaudējums tika nodarīts Bankai.

Jānorāda, ja persona jau aizdevuma saņemšanas brīdī zinājusi, ka nepildīs līguma nosacījumus un neatmaksās saņemtos aizdevumus, tad izdarītais varētu radīt pamatu darbību papildu kvalifikācijai arī saskaņā ar Krimināllikuma 177. vai 180.pantu (krāpšana).

[14] Pierādījumu novērtēšanas rezultātā, tiesa konstatē, ka visi tiesas izmeklēšanā pārbaudītie pierādījumi ir iegūti un nostiprināti Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nepieļaujot procesuālus pārkāpumus, tādēļ atzīstami par pieļaujamiem /pers. B/ vainīguma pierādīšanā, jo tie ir attiecināmi uz konkrēto kriminālprocesu un pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu pierādīšanu, kā arī ticami, nekonstatējot pamatu pretējam vērtējumam.

[15] Pamatojoties uz visiem iepriekš izklāstītajiem motīviem, vērtējot iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, respektējot prasības materiālajās un procesuālajās normās, kā arī atziņas judikatūrā un tiesību doktrīnā, tiesa atzīst, ka ārpus šaubām ir pilnībā pierādīts /pers. B/ vainīgums Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 31.03.2013.)* paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, t.i., par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu kredīta saņemšanai, radot būtisku kaitējumu, kas izpaudās ievērojama mantiskā zaudējuma nodarīšanā kreditoram un valsts interešu apdraudējumā nodokļu iekasēšanas jomā, t.i., citām ar likumu aizsargātām interesēm.

[16] Pierādījumu pārbaudes un novērtēšanas procesā tiesa konstatē nepieciešamās un pietiekamās pazīmes minētajam noziedzīgā nodarījuma sastāvam /pers. B/ faktiskajās un objektīvajās darbībās un subjektīvajā attieksmē.

Atbilstoši tiesas konstatētajam par apsūdzētās vainīgumu, pamatojot kā pierādītas visas obligātās un nepieciešamās noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes /pers. B/ darbībās, tiesa atzīst, ka /pers. B/ darbības kvalificētas pareizi pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 31.03.2013.)*.

[17] Par izdarīto noziedzīgo nodarījumu /pers. B/ ir sodāma.

[18] Tiesas izvērtētie nosacījumi soda noteikšanā.

Lemjot par nosakāmā soda veidu un mēru apsūdzētajai /pers. B/, tiesa ņem vērā Krimināllikumā definēto soda mērķi un Krimināllikuma 46.panta nosacījumus, kuru ietvaros tiesa vērtē izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgās personību un atbildību ietekmējošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 5.panta pirmo daļu nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

[18.1] Noziedzīgā nodarījuma rakstura novērtējums.

Apsūdzētās /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā, ir klasificējams kā smags noziegums saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu.

Saskaņā ar klasifikāciju smags noziegums jāvērtē kā noziedzīgs nodarījums ar samērā būtisku sabiedrisko interešu apdraudējuma raksturu.

[18.2] Kaitējuma novērtējums.

Ar apsūdzētās noziedzīgo rīcību Bankai nodarīts tiešais mantiskais zaudējums ievērojamā apmērā, turklāt vairāk kā sešas reizes pārsniedzot robežu, no kuras zaudējums ir ievērojams atbilstoši Īpašā likuma 23.pantā noteiktajam kritērijam E.meilandes izdarītā noziedzīgā nodarījuma laikā. Tāpat ar apsūdzētās rīcību nodarīts ievērojams, t.i., nozīmīgs un kaitīgs apdraudējums valsts interesēm nodokļu iekasēšanas jomā.

[18.3] Atbildību ietekmējošie apstākļi.

Krimināllikuma 47.panta pirmajā daļā izsmeļoši uzskaitītos atbildību mīkstinošus apstākļus apsūdzētās /pers. B/ rīcībā konstatēt tiesai nav pamata.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa atzīst par apsūdzētās /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli to, ka viņa pirmstiesas procesā vaļsirdīgi atzinās izdarītajā un nožēloja izdarīto.

Tiesa nekonstatē /pers. B/ kādu no Krimināllikuma 48.panta pirmajā daļā uzskaitītajiem atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

[18.4] Apsūdzētās personības novērtējums.

/pers. B/ agrāk nav bijusi sodīta par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu vai administratīvi sodāmu pārkāpumu izdarīšanu, kā arī nav tādu negatīvu faktu uz sprieduma taisīšanas laiku (2.sējuma 178., 179.lapa).

Apsūdzētās personībā nav pamata saskatīt recidīva riska iezīmes. Tiesa uzskata, ka /pers. B/ ir un turpmāk būs likumpaklausīgi orientēta persona, ņemot vērā pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas pietiekami ilgo laiku, kurā nav konstatēti citi likumpārkāpumi.

Apsūdzētās apgādībā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā bija trīs nepilngadīgi bērni (1.sējuma 42.lapa), bet uz sprieduma taisīšanas laiku viņas apgādībā ir viens nepilngadīgs bērns (2.sējuma 177.lapa).

Tiesas vērtējumā izdarītais noziedzīgais nodarījums saistāms ar nepietiekamu cēloņu un seku kopsakarību izpratni pret tautsaimniecības interesēm kreditēšanas un citu aizdevumu izsniegšanas sfērā.

Negatīvi tiesa vērtē apsūdzētās attieksmi pret krimināltiesisko attiecību atrisināšanas pienākumu, atstājot valsti un neierodoties uz lietas izskatīšanu tiesā.

Ievērojot minēto, soda noteikšanā nav pamata apsvērt jautājumu par kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā kā apstākli, kas ietekmētu soda noteikšanu /pers. B/.

[18.5] Tiesas izvērtētais un motīvi soda veida un mēra noteikšanā.

[18.5.1] Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajai, tiesa vērtēja valsts apsūdzības uzturētājas L.Kovaļas viedokli, ka /pers. B/ piemērojams naudas sods atbilstoši Krimināllikuma normām, kas bija spēkā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā. Prokurore lūdza sodīt /pers. B/ ar naudas sodu trīs Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kas sprieduma taisīšanas laikā ir 1290 EUR, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 2 gadiem.

[18.5.2] Apsūdzētās /pers. B/ aizstāve I.Marķitāne tiesas debatēs faktiski neiebilda valsts apsūdzības uzturētājas viedoklim par soda veidu un mēru.

[18.5.3] Ievērojot iepriekš izklāstīto, kā arī to, kas noskaidrots par apsūdzētās personu un pārējiem apstākļiem, kas ņemami vērā pie soda noteikšanas, tiesa uzskata, lai sasniegtu soda mērķi, šajā kriminālprocesā apsūdzētajai /pers. B/ nosakāms Krimināllikuma 210.panta trešās daļas soda sankcijā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 31.03.2013.)* paredzētais naudas sods, kuru tiesa vērtē kā samērīgu un soda mērķi sasniedzošu soda veidu konkrētajos apstākļos un apsūdzētajai /pers. B/.

Krimināllikuma 41.panta otrā daļa *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam)* noteica, ka naudas sods kā pamatsods atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim nosakāms trīs līdz divsimt Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā sprieduma taisīšanas brīdī (..).

Tiesa atzīst, ka soda mērķis par /pers. B/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu sasniedzams, sodot /pers. B/ ar naudas sodu, nosakot to prokurores prasītajā apmērā, t.i., trīs Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu jeb 1290 EUR apmērā sprieduma taisīšanas dienā.

Tiesa atzīst, ka /pers. B/ ir nosakāms Krimināllikuma 210.panta trešās daļas soda sankcijā paredzētais papildsods – tiesību atņemšana veikt uzņēmējdarbību – prokurores prasītajā apmērā uz 2 gadiem, ņemot vērā, ka papildsoda piemērošana bija paredzēta kā obligāta.

2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumu Krimināllikumā" pārejas noteikumu 4.punkts noteic, ka personas, kuras noziedzīgu nodarījumu izdarījušas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, sodāmas saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas brīdī, ņemot vērā, ka maksimālais soda apmērs vai laiks nedrīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds Krimināllikumā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu ir paredzēts pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas.

[19] Kaitējuma kompensācija.

Cietušās AS „PNB Banka" (līdz nosaukuma maiņai – AS "Norvik Banka") pirmstiesas procesā pieteikto un iztiesāšanā precizēto kaitējuma kompensāciju 6891,05 EUR apmērā veido neatgrieztais pamatparāds pēc līgumiem Nr.VK05091914 un Nr.PTK-007254.

Šajā kriminālprocesā kompensācijas apmērs izriet no izvirzītās apsūdzības un ir izmantots apsūdzības apjoma noteikšanai saistībā ar nodarīto ievērojamu mantisko zaudējumu Bankai.

Atzīstot apsūdzību par pierādītu, tiesai nav šaubu, ka kaitējuma kompensācijas apmērs 6891,05 EUR, kas izriet no apsūdzības, ir pamatots un pierādīts ar faktiem rakstveida pierādījumos un cietušās Bankas pārstāvja /pers. H/ liecībās iztiesāšanā.

Ievērojot minēto, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.panta pirmās daļas 1.punktu un trešo daļu tiesa atzīst Bankas pieteikto un iztiesāšanā uzturēto kaitējuma kompensāciju par pamatotu un nosakāmu 6891,05 EUR apmērā.

Pienākumu samaksāt tiesas noteikto kaitējuma kompensāciju, ņemot vērā Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punktu, tiesa uzliek apsūdzētajai /pers. B/, kura tiek atzīta par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kura rezultātā nodarīts mantiskais zaudējums pieteiktās un tiesas noteiktās kompensācijas apmērā.

Pienākums īstenojams piedziņas ceļā no apsūdzētās, jo nodarītais zaudējums tiesas noteiktās kompensācijas apmērā līdz lietas iztiesāšanai pēc būtības labprātīgi nav atlīdzināts.

Kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanai tiesa noteic /pers. B/ labprātīgas izpildes termiņu – 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[20] Procesuālie izdevumi.

Šajā kriminālprocesā apsūdzētās /pers. B/ aizstāvību īstenoja zvērināti advokāti Iveta Marķitāne un Lauris Matisāns.

Aizstāvji I.Marķitāne un L.Matisāns sniedza valsts nodrošināto juridisko palīdzību apsūdzētajai atbilstoši Kriminālprocesa likuma 60.^{2}pantā paredzētajām pamattiesībām izmantot valsts nodrošināto juridisko palīdzību, turpmāk aizstāve I.Marķitāne sniedza valsts nodrošināto juridisko palīdzību atbilstoši Kriminālprocesa likuma 83.panta trešās daļas noteikumiem, kuri noteic, ka aizstāvja piedalīšanās ir obligāta kriminālprocesā, ja lieta tiek skatīta apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)*.

Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta otro daļu samaksas kārtība un apmērs nosakāms atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību" pēc juridiskās palīdzības sniedzēja paziņojuma par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā (paziņojums).

Darba samaksa par valsts nodrošināto juridisko palīdzību /pers. B/ kriminālprocesā saskaņā ar aizstāves I.Marķitānes paziņojumiem ir 245 EUR, saskaņā ar aizstāvja L.Matisāna paziņojumiem 35 LVL jeb 49,80 EUR.

Kopā procesuālie izdevumi saistībā ar apsūdzētā aizstāvības īstenošanu šajā kriminālprocesā ir 294,80 EUR.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu minētie procesuālie izdevumi kopā 294,80 EUR apmērā nav piedzenami valsts labā no apsūdzētās, jo tiesa konstatē Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmajā daļā paredzēto pamatu apsūdzētās atbrīvošanai no maksas par aizstāvju juridisko palīdzību.

Apsūdzētajai /pers. B/ aizstāvība bija obligāta, jo lieta iztiesāta apsūdzētās prombūtnē *(in absentia)* un aizstāvja piedalīšanās ir obligāta saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 83.panta trešo daļu.

Ievērojot minēto, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 85.panta otro daļu un pirmās daļas 2.punktu tiesa nolemj atbrīvot /pers. B/ no maksas par juridisko palīdzību, tādējādi procesuālos izdevumus, kas saistīti ar advokātu piedalīšanos kriminālprocesā pēc norīkojuma un kopā ir 294,80 EUR, jāsedz no valsts līdzekļiem saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta piekto daļu.

[21] Drošības līdzeklis.

Ar Ogres rajona tiesas 2013.gada 31.oktobra lēmumu krimināllietā /pers. B/ piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums – un noteikta viņas meklēšana. Tiesas ieskatā, pasludinot šo spriedumu, /pers. B/ iztiesāšanā piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – ir jāatceļ ar sprieduma pasludināšanas dienu un jāpārtrauc /pers. B/ meklēšana, kuras turpināšanai nav tiesiska pamata.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmās daļas 2.punktu, 511.-514., 520.panta pirmo daļu, 523.panta 1.^{1}daļu, 524., 527.panta pirmo daļu, 528.panta pirmo daļu, 529.pantu

tiesa nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam)* paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar naudas sodu 3 (trīs) Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 1290 EUR (viens tūkstotis divi simti deviņdesmit *euro*) apmērā, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 2 (diviem) gadiem.

Samaksāt naudas sodu 30 (trīsdesmit) dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas, ieskaitot 1290 EUR (viens tūkstotis divi simti deviņdesmit *euro*) Valsts kasē (saņēmējs Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konts Nr.LV34TREL1060191011100; saņēmēja BIC: TRELLV22; iemaksas mērķis: naudas sods, ko uzlikusi tiesu iestāde; iemaksas mērķī norādīt: Zemgales rajona tiesas 2019.gada 31.maija spriedums krimināllietā Nr.11310018309). Dokumentu, kas apliecina naudas soda samaksu, iesniegt vai nosūtīt Zemgales rajona tiesai Ogrē, Brīvības ielā 6.

Atcelt ar Ogres rajona tiesas 2013.gada 31.oktobra lēmumu /pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums – ar sprieduma pasludināšanas dienu 2019.gada 31.maijā un pārtraukt viņas meklēšanu.

Noteikt cietušajai AS "PNB Banka" par mantisko zaudējumu kaitējuma kompensāciju 6891,05 EUR (seši tūkstoši astoņi simti deviņdesmit viens *euro* un 5 centi) apmērā un piedzīt AS "PNB Banka" labā no /pers. B/ 6891,05 EUR (seši tūkstoši astoņi simti deviņdesmit viens *euro* un 05 centi).

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas – un pienākumu iesniegt Zemgales rajona tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Atbrīvot /pers. B/ no maksas par juridisko palīdzību un procesuālos izdevumus 294,80 EUR (divi simti deviņdesmit četri *euro* un 80 centi) apmērā par aizstāvju juridisko palīdzību iztiesāšanā segt no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Zemgales rajona tiesā.

Spriedums stājas spēkā vispārējā kārtībā, bet notiesātā /pers. B/ var pārsūdzēt spriedumu Zemgales apgabaltiesā apelācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no dienas, kad saņemta nolēmuma kopija.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2019.gada 14.jūnijs.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 530.panta ceturto daļu pilna sprieduma pieejamības dienas grozītais datums – 2019.gada 22.jūlijs.

Tiesnese Z.Kusiņa